

HET BEGROTINGSAKKOORD 2017 MET OP DE VOORGROND DE AANPAK VAN DE INTERNE MEERWAARDEN

Interne meerwaarden op aandelen

Artikel 90, 9° WIB92 stelt dat meerwaarden op aandelen die verwezenlijkt zijn naar aanleiding van de overdracht onder bezwarende titel van die aandelen buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid, belastbaar zijn als een divers inkomen. Een belangrijke uitzondering hierbij is wanneer de verrichting geldt als normaal beheer van privévermogen. In dergelijke situatie wordt de verwezenlijkte meerwaarde op die aandelen niet belast.

Van 'interne' meerwaarde is sprake wanneer een persoon de aandelen van zijn (werk)vennootschap verkoopt aan of inbrengt in een (holding)vennootschap waarover hijzelf de controle uitoefent.

Een holding oprichten: voor- en nadelen

De twee grootste nadelen van de oprichting van een holdingvennootschap hebben te maken met de toepassing van het verlaagd tarief en de notionele intrestaftrek.

Een van de voorwaarden om te kunnen genieten van het verlaagd opklimmend tarief in de vennootschapsbelasting is dat de aandelen die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen niet voor de helft of meer in het bezit mogen zijn van andere vennootschappen (artikel 215 WIB92). De exploitatievennootschap zal dus in de meeste gevallen geen aanspraak meer kunnen maken op het verlaagd tarief.

Wat betreft de notionele intrestaftrek is het zo dat deze in de holdingvennootschap beperkt zal worden door de financiële vaste activa die ze in het bezit heeft. Bij de werkvennootschap kan wel maximaal genoten worden van de notionele intrestaftrek.

Een holding oprichten kent daarentegen diverse voordelen. Door middel van intragroep leningen is het via een holding onder andere mogelijk om financiële middelen te centraliseren in kader van groeiperspectieven. De intresten van leningen zijn voor de holding een aftrekbaar kost zolang de 'thin-cap'-regeling gerespecteerd wordt. Deze regel is door de fiscale wetgever voorzien om (intense) winstverschuivingen tegen te gaan en stelt dat intresten niet aftrekbaar zijn in de mate dat het totaalbedrag van de lening groter is dan vijf maal de som van de belaste reserves bij het begin van het belastbare tijdperk plus het gestort kapitaal op het einde van het belastbaar tijdperk.

Ook wordt een holdingstructuur in de praktijk vaak opgericht om participaties te centraliseren en een degelijke politiek te voorzien wat betreft de erfopvolging. De holding fungeert ook vaak als een overnamevehikel, aangezien het overnemen van een onderneming als rechtspersoon goedkoper is dan een overname van een onderneming als natuurlijke persoon. Het hoogste tarief dat geldt in de vennootschapsbelasting bedraagt (tot op heden) namelijk slechts 33,99%, hetgeen beduidend lager is dan de personenbelasting.

'Ontwijkingstechniek' via een holdingconstructie

Het onderbrengen van de aandelen van de werkvennootschap in een daarboven geplaatste – al dan niet nieuw opgerichte – holdingvennootschap is een (in het verleden) vaak toegepaste methode om de opgebouwde reserves in de werkvennootschap quasi belastingvrij uit te keren naar het privévermogen. Om die uitkering te kunnen bewerkstelligen dienen er vooreerst voldoende liquide middelen aanwezig te zijn in de holdingvennootschap. Deze worden onder andere vaak voorzien door de reserves van de werkvennootschap te laten 'opstromen' naar de holdingvennootschap onder de vorm van dividenden.

Op deze intercompany dividenduitkeringen zijn nauwelijks belastingen verschuldigd (slechts 1,695%), voor zover deze dividenden in aanmerking komen voor de DBI-aftrek. Deze dividenden zijn namelijk vrijgesteld van roerende voorheffing en voor 95% vrijgesteld van vennootschapsbelasting. In kader van de hervorming van de vennootschapsbelasting zou er zelfs sprake zijn om dit laatste percentage op te trekken naar 100%.

De finale bedoeling is dan om een kapitaalvermindering door te voeren in de holdingvennootschap en zo de gelden over te maken naar het privévermogen. Deze uitkering kan dus belastingvrij gebeuren vermits in de huidige wetgeving de volledige inbrengwaarde van de in de holding ingebrachte aandelen aangemerkt als fiscaal gestort kapitaal.

De algemene antimisbruikbepaling (artikel 344, §1 WIB92)

Bij de opstart van dergelijke 'constructie' is het belangrijk te wijzen op de algemene antimisbruikbepaling vastgelegd in artikel 344, §1 WIB92. Dit artikel stelt dat de rechtshandeling noch het geheel van rechtshandelingen dat een zelfde verrichting tot stand brengt aan de administratie kan worden tegengeworpen wanneer de administratie aantoont dat er sprake is van fiscaal misbruik. Fiscaal misbruik wordt door de fiscus vaak aangehaald wanneer de belastingplichtige door middel van bepaalde rechtshandelingen tracht te genieten van fiscale voordelen die ingaan tegen de doelstelling van de wettelijke regels opgenomen in het wetboek inkomstenbelasting.

In casu betekent dit dat de fiscus de verrichting zal trachten te kwalificeren als fiscaal misbruik indien van bij het begin duidelijk blijkt dat de inbreng van de aandelen in de holdingvennootschap bedoeld was om te ontsnappen aan roerende voorheffing.

Voor de belastingplichtige is het dus van belang te kunnen aantonen dat de opeenvolgende verrichtingen niet louter door fiscale motieven geïnspireerd zijn, maar dat andere (economische) motieven ten grondslag liggen. Aan de dienst voorafgaande beslissingen in fiscale zaken (de rulingcommissie) kan door de belastingplichtige de vraag worden voorgelegd of de niet-fiscale motieven aanvaardbaar zijn en er dus al dan niet sprake is van fiscaal misbruik.

Stel dat de fiscus meent dat er sprake is van fiscaal misbruik en de belastingplichtige niet kan aantonen dat de opeenvolgende verrichtingen niet louter fiscaal gemotiveerd zijn, dan zal de fiscus de constructie in zijn geheel naast zich neerleggen (inclusief de latere kapitaalvermindering) en roerende voorheffing inhouden alsof er een gewone dividenduitkering gebeurd is door de werkvennootschap aan de belastingplichtige (aandeelhouder).

Standpunt van de rulingcommissie

Tot op heden zijn er nog geen wettelijke regels die de problematiek omtrent interne meerwaarden aanpakken. Daarom werden de adviezen van de rulingdienst over (interne) meerwaarden op aandelen gehonoreerd als norm. In het meest recentelijk advies van de rulingcommissie heft zij de (eerder eigen opgelegde) verplichtingen op om de waarde van de ingebrachte aandelen minstens drie jaar in de holding te houden én de overtollige liquiditeiten uit te keren als dividenden vóór de inbreng in de holding.

Sindsdien dient de belastingplichtige daarentegen wel nog uitgebreider te motiveren aan de hand van niet-fiscale motieven waarom hij de holdingconstructie heeft opgericht. Daarnaast moet bij de beoordeling van het al dan niet aanwezig zijn van 'overtollige liquiditeiten' rekening gehouden worden met de 'bedrijfspolitik en de bedrijfseconomische context, alsook met de behoefte aan liquiditeiten die nodig zijn voor de normale werking van de vennootschap/groep'. De rulingcommissie zal van deze motivatie kennis nemen en desgevallend stellen dat "in die omstandigheden bij de inbreng een voorafgaande dividenduitkering van de overtollige liquiditeiten achterwege kan blijven, te meer daar de controle van de aangehaalde motieven naar een later ogenblik wordt verschoven". Door deze 'nieuwe a posteriori benadering' op basis van de nieuwe algemene antimisbruikbepaling (artikel 344, §1 WIB92) kan de rulingdienst en de fiscus, zelfs in gevallen waarin vroeger een positieve ruling werd verleend, de latere kapitaalsvermindering alsnog als fiscaal misbruik bepalen.

Wijzigingen vanaf 1 januari 2017

In kader van de begrotingscontrole 2017 zal er een nieuw wetgevend initiatief gepubliceerd worden hieromtrent. Ten aanzien van de inbrengen vanaf 1 januari 2017 zullen de aandelen die worden ondergebracht in de daarboven geplaatste holdingvennootschap slechts als fiscaal gestort kapitaal worden beschouwd ten belope van de aanschaffingswaarde (en niet de werkelijke waarde) van de ingebrachte aandelen in hoofde van de werkvennootschap.

Het gedeelte van het kapitaal van de holding dat hoger is dan het werkelijk gestort kapitaal van de ingebrachte vennootschappen zal beschouwd worden als een belaste reserve. Met andere woorden: het verschil tussen de aanschaffingswaarde van de ingebrachte aandelen en de werkelijke waarde van die aandelen wordt in de holding aanzien als een belaste reserve. Wanneer deze bij een latere kapitaalvermindering wordt uitgekeerd zal ze aan een roerende voorheffing van 30% (vanaf 1 januari 2017) onderworpen zijn en niet kunnen genieten van een belastingvrijstelling.

Vermits de maatregel enkel geldt voor inbrengen die gedaan worden vanaf 1 januari 2017 wordt door de regering gevreesd dat er nog heel wat inbrengoperaties zullen worden verricht vóór 1 januari 2017. Ten aanzien van deze inbrengen zullen gerichte controles worden uitgevoerd op basis van de algemene antimisbruikbepaling van artikel 344, §1 WIB92.

Het is dus steeds belangrijk dat voorafgaand goed nagedacht wordt over de mogelijke niet-fiscale motieven bij deze verrichting zodat men zich kan beschermen tegen deze bepaling.

De manier waarop die interne meerwaarden zouden worden aangepakt, zou zijn door de definitie van gestort kapitaal in artikel 184 WIB92 aan te passen. Natuurlijk blijft het wel nog koffiedik kijken welke draagwijdte de aangepaste omschrijving van gestort kapitaal precies zal krijgen.

Voornaamste fiscale maatregelen in het begrotingsakkoord 2017

Naast het sluiten van het achterpoortje van de interne meerwaarden zijn de opvallendste fiscale maatregelen die in het kader van de recente begrotingsbesprekingen zijn genomen de verhoging van de roerende voorheffing, de belastingheffing op tankkaarten, de invoering van het mobiliteitsbudget, de afschaffing van de speculatietaks en het uitbreiden van de beurstaks. Van de 3 miljard euro waar de federale regering op zoek is naar gegaan, zal 70% gehaald worden uit extra besparingen, 20% uit nieuwe inkomsten (lees: belastingen) en de overige 10% uit enkele begrotingsklassiekers, zoals onder andere een verdere daling van de rentelasten die België betaalt op haar staatsschuld.

Nieuwe inkomsten

Hieronder een overzicht van de voornaamste fiscale maatregelen die in het kader van het recente begrotingsakkoord 2017 in het vooruitzicht zijn gesteld.

1. De roerende voorheffing

Het algemeen tarief van de roerende voorheffing op intresten en dividenden gaat dan toch van 27% naar 30% vanaf 1 januari 2017. In kader van de liquidatiereserve zal het zo zijn dat 'nieuwe reserves' opgebouwd vanaf 1 januari 2017 en die uitgekeerd worden binnen een termijn van 5 jaar, te rekenen vanaf de laatste dag van het belastbaar tijdperk waarin de overboeking naar de reserve is gebeurd, onderworpen zullen zijn aan 20%. 'Oude' aangelegde liquidatiereserves daarentegen zullen kunnen blijven genieten van een roerende voorheffing van 17%. Het tarief van 5% dat van toepassing is wanneer de liquidatiereserve wordt uitgekeerd na deze periode van vijf jaar blijft ongewijzigd.

2. De tankkaarten en het mobiliteitsbudget

Naast een reeds bestaande belasting op het voordeel alle aard van bedrijfswagens, komt er in de vennootschaps- en rechtspersonenbelasting een forfaitaire heffing op tankkaarten. Concreet zal de fiscale aftrekbaarheid van tankkaarten worden verlaagd waardoor het voor werkgevers duurder wordt om hun werknemers een tankkaart te geven.

Het objectief van de federale regering is om werknemers die over een firmawagen beschikken te kunnen laten kiezen om hun voordeel van een bedrijfswagen in te wisselen voor een bijkomend nettoloon of een mobiliteitsbudget. Deze keuze moet genomen worden met akkoord van de werkgever. Ook moet de keuze van een mobiliteitsbudget of een bijkomend nettoloon fiscaal en parafiscaal gezien op eenzelfde wijze worden behandeld als een bedrijfswagen.

3. De beurs- en speculatietaks

Eenzijds wordt de speculatietaks bij snelle verkoop van beursgenoteerde aandelen afgeschaft. Deze belasting werd sinds 2016 ingevoerd maar leverde veel minder op dan initieel werd beoogd.

Anderzijds wordt voorzien in een uitbreiding van de bestaande beurstaks voor belegging in het buitenland. Daarnaast worden de maximumbedragen van de beurstaks als volgt verhoogd:

- bij aan- of verkoop van obligaties: van 650 EUR naar 1.300 EUR;
- bij aan- of verkoop van andere effecten: van 800 EUR naar 1.600 EUR;

- bij aan- of verkoop van kapitalisatieaandelen: van 2.000 EUR naar 4.000 EUR.

Nieuwe besparingen

Nieuwe besparingen daarentegen zullen worden doorgevoerd via onder andere volgende maatregelen.

De belangrijkste besparingspost is de gezondheidszorg. Zo zal onder meer de antibiotica duurder worden, moeten artsen nog vaker goedkopere geneesmiddelen voorschrijven en zullen hun honoraria grotendeels niet geïndexeerd worden.

Daarnaast wordt onder andere het ziektepensioen voor ambtenaren geschrapt, wordt de welvaartsenveloppe, waarmee de laagste uitkeringen en pensioenen worden opgetrokken, teruggesnoeid tot slechts 75%, en moet er gezocht worden naar efficiëntiewinsten bij de overheidsdiensten. Bij dit laatste kan worden gedacht aan het inkrimpen van de subsidies die de federale overheid verstrekt en een betere inning van uitgeschreven boetes.

Hoewel nu, op vraag van de Europese Commissie, door de federale regering een akkoord over de begroting van 2017 is bereikt, is deze er nog niet wat betreft de hervorming van de vennootschapsbelasting. Nochtans was het initieel de bedoeling om deze laatste samen met het begrotingsakkoord 2017 goed te keuren en te publiceren. Tot op heden is het nog steeds afwachten.

Els Van Eenhooge & Diego Vercruyse